

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**MINISTERSTWO PRACY
I POLITYKI SPOŁECZNEJ**

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

**Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego**

KRAJOWY STANDARD KOMPETENCJI ZAWODOWYCH

**Modystka
(753107)**

Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich

Publikacja opracowana w ramach projektu systemowego pn. „Rozwijanie zbioru krajowych standardów kompetencji zawodowych wymaganych przez pracodawców”. Priorytet I PO KL, Działanie 1.1

Krajowy standard kompetencji zawodowych Modystka (753107)

© Copyright by Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich, Warszawa 2013

Kopiowanie i rozpowszechnianie może być dokonane za podaniem źródła

ISBN 978-83-7951-000-9 (całość)

ISBN 978-83-7951-260-7 (260)

Nakład 1000 egz.

Publikacja bezpłatna

Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich

00-697 Warszawa, Aleje Jerozolimskie 65/79, tel. (22) 237-00-00, fax (22) 237-00-99

e-mail: sekretariat@crzl.gov.pl <http://www.crzl.gov.pl>

Wydawnictwo Naukowe Instytutu Technologii Eksploatacji – Państwowego Instytutu Badawczego
26-600 Radom, ul. K. Pułaskiego 6/10, tel. centr. (48) 364-42-41, fax (48) 364-47-65

e-mail: instytut@itee.radom.pl <http://www.itee.radom.pl>

Spis treści

1. Dane identyfikacyjne zawodu	4
1.1. Kod, nazwa zawodu i usytuowanie zawodu w klasyfikacjach.....	4
1.2. Notka metodologiczna i autorzy.....	4
2. Opis zawodu.....	6
2.1. Synteza zawodu	6
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania, obszary występowania zawodu	6
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)	6
2.4. Wymagania psychofizyczne, zdrowotne, w tym przeciwwskazania do wykonywania zawodu	7
2.5. Wykształcenie i uprawnienia niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie.....	7
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, potwierdzania/walidacji kompetencji	7
2.7. Zadania zawodowe	7
2.8. Wykaz kompetencji zawodowych	8
2.9. Relacje między kompetencjami zawodowymi a poziomem kwalifikacji w ERK/PRK	8
3. Opis kompetencji zawodowych	9
3.1. Wykonywanie różnorodnych nakryć głowy Kz1	9
3.2. Wykonywanie naprawy i renowacji nakryć głowy Kz2	11
3.3. Kompetencje społeczne KzS	12
4. Profil kompetencji kluczowych	13
5. Słownik	14

1. Dane identyfikacyjne zawodu

1.1. Kod, nazwa zawodu i usytuowanie zawodu w klasyfikacjach

Według Klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy (KZiS 2010):

753107 Modystka

Grupa wielka 7 – Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (w Międzynarodowej Klasyfikacji Standardów Edukacyjnych ISCED 2011 – poziom 3).

Grupa elementarna 7531 – Krawcy, kapelusznicy i pokrewni (w Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie 7531 Tailors, dressmakers, furriers and hatters).

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

Sekcja C. Przetwórstwo przemysłowe, Dział 14. Produkcja odzieży, Grupa 14.1. Produkcja odzieży z wyłączeniem odzieży futrzarskiej.

1.2. Notka metodologiczna i autorzy

Opis standardu kompetencji zawodowych wykonano na podstawie: analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe) oraz głównie wyników badań analitycznych na 15 stanowiskach pracy w 14 przedsiębiorstwach (mikro – 14, w tym produkcyjne – 2, usługowe – 2, produkcyjno-usługowe – 10), przeprowadzonych w lutym i marcu 2013 r.

Zespół Ekspercki:

- Bogna Kasińska-Mirys – Pracownia Modniarstwo w Łodzi,
- Halina Nowakowska – Studio Mody AĘ w Radomsku,
- Katarzyna Matuszek – Pracownia Kapeluszy Almina w Łodzi,
- Maria Michalak – Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego w Łodzi.

Ewaluatorzy:

- Iwona Szajnecka – Pracownia Kapeluszy Aleksander w Łodzi,
- Kazimierz Kubiak – Instytut Badań Nad Przedsiębiorczością i Rozwojem Ekonomicznym EEDRI w Łodzi.

Recenzenci:

- Beata Olczak – Spółdzielnia Gorseciarska w Głównie,
- Agnieszka Binienda – PPH Polexim GmbH Sp. z o.o. w Łodzi.

Komisja Branżowa (zatwierdzająca):

- Adam Paprocki (przewodniczący) – Związek Rzemiosła Polskiego w Warszawie,
- Bogusław Słaby – Związek Przedsiębiorców Przemysłu Mody Lewiatan w Łodzi,
- Jacek Tracz – Polska Izba Bielizny w Łodzi,
- Zbigniew Kaniewski – Federacja Niezależnych Samorządnych Związków Zawodowych Przemysłu Lekkiego w Łodzi.

Data zatwierdzenia:

- 08.10.2013 r.

2. Opis zawodu

2.1. Synteza zawodu

Modystka wykonuje maszynowo i ręcznie kapelusze i inne nakrycia głowy z różnych materiałów, na podstawie własnych lub zleconych projektów, a także przerabia i odnawia kapelusze używane.

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania, obszary występowania zawodu

Modystka jest zawodem rzemieślniczym. Celem pracy modystki jest wykonanie nakrycia głowy. Pracę rozpoczyna od dobrania materiału i wykonania szablonu do projektu nakrycia głowy. Kolejne etapy pracy to: przygotowanie półproduktów, zaparzenie stożka, nałożenie na formę kapeluszniczą, wysuszenie oraz wyrównanie i obcięcie brzegów. Wykończenie wyrobu polega na podszyciu brzegów runda oraz ozdobieniu gotowego kapelusza (wstążkami, woalkami itp.). Bardzo ważne jest dostosowanie nakryć głowy do indywidualnych potrzeb klienta. Modystka odpowiada za jakość i estetykę wykonanych wyrobów. Nieodłącznym elementem pracy modystki jest komunikowanie się z klientami.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Miejszem pracy modystki jest zakład rzemieślniczy. Modystka obsługuje maszyny do szycia, prasowania, parowania, krojenia. Korzysta z nożyczek, igieł, napastrków, form kapeluszniczych, wykrojów. W pracy modystki istnieje możliwość wystąpienia urazów, takich jak: ułknięcie, przeszywanie palca w wyniku nieuważnej obsługi maszyn do szycia, rany cięte w wyniku nieostrożnej obsługi urządzeń do cięcia oraz poparzenia gorącą substancją chemiczną w czasie zaparzania stożka. Dlatego niezbędne jest organizowanie stanowiska pracy zgodnie z zasadami i przepisami BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska. Praca modystki przebiega w systemie jednozmianowym. Modystka pracuje samodzielnie lub w zespole.

2.4. Wymagania psychofizyczne, zdrowotne, w tym przeciwwskazania do wykonywania zawodu

Wykonywanie zawodu modystki wymaga umiejętności manualnych, zmysłu plastycznego, wyobraźni. Modystka powinna cechować się dokładnością, cierpliwością oraz dbałością o czystość i porządek. Wymagane są również podstawowe umiejętności techniczne oraz umiejętność pracy w zespole. Przeciwwskazaniem do wykonywania zawodu są niedowład rąk, wady kręgosłupa, wady wzroku niedające się skorygować.

2.5. Wykształcenie i uprawnienia niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Zawód modystki można zdobyć na drodze kształcenia rzemieślniczego. Możliwe jest również szkolenie praktyczne (przyuczenie) na stanowisku pracy i zdobywanie doświadczenia w trakcie pracy. Modystka powinna brać udział w szkoleniach organizowanych przez organizacje branżowe, w pokazach mody oraz targach producentów materiałów włókienniczych i dodatków oraz śledzić na bieżąco trendy mody.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, potwierdzania/ walidacji kompetencji

Nabyte w procesie pracy kompetencje zawodowe dla zawodu modystki można potwierdzić egzaminem czeladniczym i mistrzowskim w organizacji rzemieślniczej. Modystka może założyć własną pracownię modniarską. Posiadając kompetencje zawodowe w zawodzie modystki, można pracować w zawodzie pokrewnym 753103 Kapelusznik-czapnik.

2.7. Zadania zawodowe

- Z1. Opracowywanie projektów nakryć głowy (niezbędne kompetencje: Kz1, KzS).
- Z2. Przygotowywanie szablonu nakrycia głowy według projektu lub formy kapeluszniczej do wykonania kapelusza (niezbędne kompetencje: Kz1, KzS).
- Z3. Dobieranie i ocena przydatności materiału do wykonania lub naprawy nakrycia głowy (niezbędne kompetencje: Kz1, Kz2, KzS).
- Z4. Przygotowywanie materiału oraz wykrawanie elementów składowych nakrycia głowy (niezbędne kompetencje: Kz1, KzS).
- Z5. Modelowanie nakrycia głowy (niezbędne kompetencje: Kz1, KzS).
- Z6. Wykończanie wyrobu (niezbędne kompetencje: Kz1, KzS).

- Z7. Zdobienie nakryć głowy (niezbędne kompetencje: Kz1, KzS).
- Z8. Wykonywanie czynności związanych z renowacją nakryć głowy (niezbędne kompetencje: Kz2, KzS).
- Z9. Przerabianie nakryć głowy powierzonych przez klienta (niezbędne kompetencje: Kz2, KzS).
- Z10. Prowadzenie rozliczeń surowców i materiałów pomocniczych (niezbędne kompetencje: Kz1, Kz11, KzS).
- Z11. Organizowanie stanowiska pracy zgodnie z zasadami i przepisami BHP, ochrony ppoż., ochrony środowiska (niezbędne kompetencje: Kz1, Kz2, KzS).

2.8. Wykaz kompetencji zawodowych

- Kz1 – Wykonywanie różnorodnych nakryć głowy (potrzebne do wykonywania zadań: Z1, Z2, Z3, Z4, Z5, Z6, Z7, Z10, Z11).
- Kz2 – Wykonywanie naprawy i renowacji nakryć głowy (potrzebne do wykonywania zadań: Z1, Z3, Z8, Z9, Z11).
- KzS – Kompetencje społeczne (potrzebne do wykonywania zadań: Z1÷Z11).

2.9. Relacje między kompetencjami zawodowymi a poziomem kwalifikacji w ERK/PRK

Kompetencje zawodowe potrzebne do wykonywania zadań w zawodzie sugeruje się wykorzystać do opisu kwalifikacji na **poziomie 3** właściwym dla wykształcenia zasadniczego w Europejskiej i Polskiej Ramie Kwalifikacji. Poziom ten jest uzasadniony miejscem usytuowania zawodu w Klasyfikacji zawodów i specjalności (grupa wielka 7 i jej odpowiednik w ISCED 2011).

Osoba wykonująca zawód modystki:

- 1) w zakresie wiedzy: zna podstawowe fakty, zasady, procesy i pojęcia ogólne, zna i rozumie podstawowe zależności w zawodzie przy wykonywaniu nakryć głowy, ich naprawie i renowacji oraz w szerszym zakresie elementarne uwarunkowania prowadzonej działalności w branży odzieżowo-włókienniczej;
- 2) w zakresie umiejętności: ma umiejętności wymagane do realizacji niezbyt prostych zadań i rozwiązywania prostych, typowych problemów w zawodzie poprzez dobieranie podstawowych metod, narzędzi, materiałów i informacji, potrafi wykonywać zadania dotyczące wykonywania nakryć głowy, ich naprawie i renowacji według ogólnej instrukcji, w częściowo zmiennych warunkach; umie odbierać i formułować niezbyt złożone wypowiedzi, także bardzo proste wypowiedzi w języku obcym.

3. Opis kompetencji zawodowych

Opis kompetencji dotyczy tylko kompetencji zawodowych zdefiniowanych w badaniach na stanowiskach pracy.

Wykonanie zadań zawodowych Z1, Z2, Z3, Z4, Z5, Z6, Z7, Z10, Z11 wymaga posiadania kompetencji zawodowej Kz1.

3.1. Wykonywanie różnorodnych nakryć głowy Kz1

Wiedza – zna i rozumie podstawowe fakty, zasady, procesy, pojęcia ogólne i zależności związane z wykonaniem różnorodnych nakryć głowy oraz ze współpracą z klientami w tym obszarze pracy, w szczególności zna:

- zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska w zakresie wykonywania różnorodnych nakryć głowy;
- rodzaje maszyn i urządzeń stosowanych w modniarstwie;
- podstawy rysunku technicznego zawodowego;
- podstawy budowy i zastosowania wyrobów modniarskich;
- trendy mody w zakresie nakryć głowy;
- zasady opracowywania form i szablonów nakryć głowy;
- postawy materiałoznawstwa surowców do wytwarzania nakryć głowy;
- technologię wykonania wyrobów modniarskich;
- zasady obsługi maszyn do szycia parowania, prasowania;
- zasady sporządzania kalkulacji ceny wyrobu modniarskiego.

Umiejętności – wykonuje niezbyt proste zadania związane z wykonywaniem różnorodnych nakryć głowy zgodnie z procesem technologicznym w częściowo zmieniających warunkach, w szczególności potrafi:

- przestrzegać zasad i przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska w zakresie wykonywania różnorodnych nakryć głowy;
- wykonywać rysunek nakrycia głowy;
- rozróżniać maszyny i urządzenia stosowane w modniarstwie;
- dobierać kolorystykę do projektu nakrycia głowy;
- rozróżniać wyroby modniarskie w zależności od przeznaczenia;
- rysować formy elementów wyrobów modniarskich do wykonania szablonów;
- dobierać formę do wykonania kapelusza;
- rozróżniać materiały oraz dodatki stosowane do wykonania wyrobów modniarskich;
- rozróżniać właściwości materiałów i dodatków stosowanych do wykonania wyrobów modniarskich;

- stosować materiały i dodatki do wykonania wyrobów modniarskich;
- obsługiwać maszyny i urządzenia (parownica, maszyna do szycia, urządzenia prasujące);
- przygotowywać surowiec do wykonania kapelusza (usztynianie i naciąganie na gorąco na formę);
- przygotowywać materiał do wykonania wykroju nakrycia głowy;
- wykonywać wykroje materiału według formy;
- optymalizować zużycie materiału podczas krojenia;
- zestawiać elementy nakrycia głowy w całość;
- przygotowywać i mocować elementy zdobnicze do nakrycia głowy;
- umieszczać metkę, przepis konserwacji oraz rozmiar we właściwym miejscu wyrobu;
- użytkować efektywnie surowce i materiały pomocnicze;
- sporządzać kalkulację ceny wykonanego wyrobu.

Wykonanie zadań zawodowych Z1, Z3, Z8, Z9, Z11 wymaga posiadania kompetencji zawodowej Kz2.

3.2. Wykonywanie naprawy i renowacji nakryć głowy Kz2

Wiedza – zna i rozumie podstawowe fakty, zasady, procesy, pojęcia ogólne i zależności związane z wykonywaniem naprawy i renowacji nakryć głowy, we współpracy z klientem, w szczególności zna:

- zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii, ochrony środowiska w zakresie wykonywania naprawy i renowacji nakryć głowy;
- metody renowacji nakryć głowy;
- zasady wykonywania przeróbek nakryć głowy;
- zasady modelowania nakrycia głowy;
- zasady dobierania modelu i kształtu nakrycia głowy do sylwetki klienta;
- zasady sporządzania kalkulacji ceny wykonywanej usługi.

Umiejętności – wykonuje niezbyt proste zadania związane z wykonywaniem naprawy i renowacji nakryć głowy według określonej instrukcji w częściowo zmiennych warunkach, potrafi:

- przestrzegać zasad i przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii, ochrony środowiska w zakresie wykonywania naprawy i renowacji nakryć głowy;
- rozróżniać zabiegi stosowane do renowacji nakryć głowy;
- dobierać zabiegi do renowacji nakryć głowy;
- wykonywać renowację nakryć głowy;
- oceniać możliwość wykonania przeróbki;
- pruć gotowy kapelusz, oczyścić i ponownie wymodelować;
- dopasowywać kształt i fason nakrycia głowy do sylwetki klienta;
- sporządzać kalkulację ceny wykonanej usługi.

Wykonanie wszystkich zidentyfikowanych w standardzie zadań zawodowych wymaga posiadania kompetencji społecznych KzS.

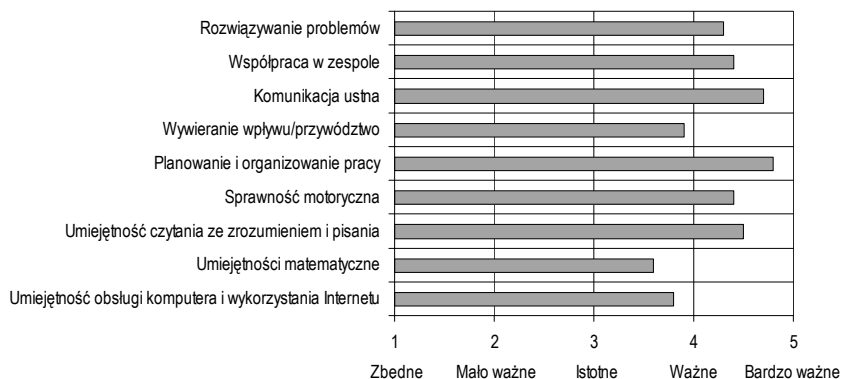
3.3. Kompetencje społeczne KzS:

- ponosi odpowiedzialność za realizację zadań zawodowych związanych z wykonywaniem nakryć głowy, ich naprawą i renowacją,
- dostosowuje zachowanie do zmian w środowisku pracy w pracowni modniarskiej,
- pracuje samodzielnie lub w zespole przy wykonywaniu nakryć głowy, ich naprawie i renowacji w zorganizowanych warunkach pracowni modniarskiej,
- ocenia wpływ swoich działań realizowanych w ramach współpracy w zespole przy wykonywaniu nakryć głowy, ich naprawie i renowacji w zakładzie modniarskim i ponosi odpowiedzialność za ich skutki.

4. Profil kompetencji kluczowych

Ocenę ważności kompetencji kluczowych dla zawodu modystki przedstawia rys. 1.

Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu 753107 Modystka

5. Słownik

Zawód	– zbiór zadań (zespół czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych) zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło dochodów.
Specjalność	– jest wynikiem podziału pracy w ramach zawodu, zawiera część czynności o podobnym charakterze (związanych z wykonywaną funkcją lub przedmiotem pracy) wymagających pogłębionej lub dodatkowej wiedzy i umiejętności zdobytych w wyniku dodatkowego szkolenia lub praktyki.
Zadanie zawodowe	– logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu, wyodrębniony ze względu na rodzaj lub sposób wykonywania czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się produktem, usługą lub decyzją.
Kompetencje zawodowe	– wszystko to, co pracownik wie, rozumie i potrafi wykonać, odpowiednio do sytuacji w miejscu pracy. Opisywane są trzema zbiorami: wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych.
Wiedza	– zbiór opisów faktów, zasad, teorii i praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Umiejętności	– zdolność wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Kompetencje społeczne	– zdolność autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym oraz kształtowania własnego rozwoju, z uwzględnieniem kontekstu etycznego.
Kompetencje kluczowe	– wiedza, umiejętności i postawy odpowiednie do sytuacji, niezbędne do samorealizacji i rozwoju osobistego, bycia aktywnym obywatelem, integracji społecznej i zatrudnienia.
Standard kompetencji zawodowych	– norma opisująca kompetencje zawodowe konieczne do wykonywania zadań zawodowych wchodzących w skład zawodu, akceptowana przez przedstawicieli organizacji zawodowych i branżowych, pracodawców, pracobiorców i innych kluczowych partnerów społecznych.
Kwalifikacja	– zestaw efektów uczenia się (zasób wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych), których osiągnięcie zostało formalnie potwierdzone przez uprawnioną instytucję.
Europejska Rama Kwalifikacji	– przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji, umożliwiające porównywanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych krajach. W Europejskiej Ramie Kwalifikacji wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się; stanowią one układ odniesienia krajowych ram kwalifikacji.
Polska Rama Kwalifikacji	– opis hierarchii poziomów kwalifikacji wpisywanych do zintegrowanego rejestru kwalifikacji w Polsce.
Krajowy System Kwalifikacji	– ogół rozwiązań służących ustanawianiu i nadawaniu kwalifikacji (potwierdzaniu efektów uczenia się) oraz zapewnianiu ich jakości.